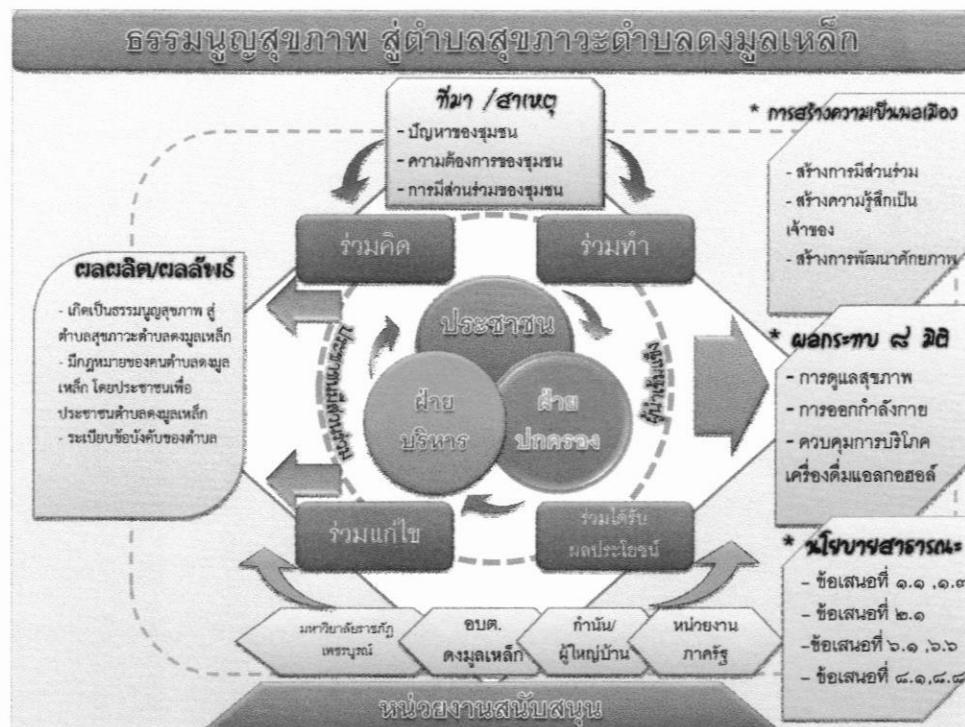
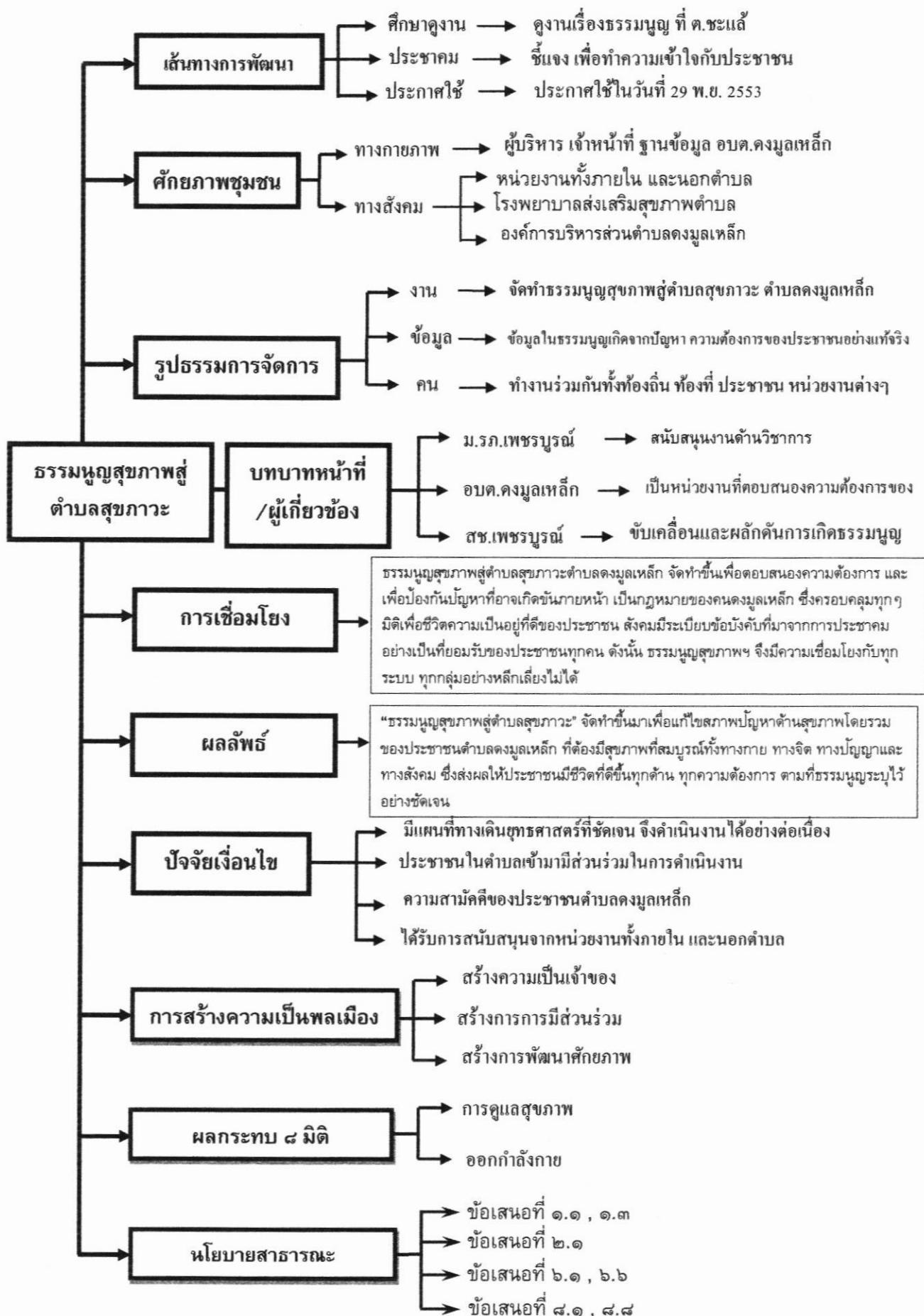

ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ

ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ สืบเนื่องจากวิสัยทัศน์การบริหารราชการแบบบูรณาการขององค์การบริหารส่วนตำบลลดลงมูลเหล็กได้จัดให้มีการประชุมบูรณาการประจำเดือน โดยเชิญหลายหน่วยงานเข้าร่วมทำการประชุม ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นและหน่วยงานราชการต่าง ๆ ได้รับรู้สภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ชุมชน ทุกหมู่บ้าน ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นถือได้ว่าเป็นการบริหารงานแบบบูรณาการและประสานการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ นอกจาปัจจุบันต่าง ๆ ได้รับการแก้ไขปัญหาแล้วท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานส่วนราชการส่วนภูมิภาคสามารถเสนอผลงานเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน จากการไปดูงานเรื่องธรรมนูญสุขภาพ ที่ อบต.ชะแล และประกอบกับการได้เข้าร่วมเครือข่ายตำบลสุขภาวะกับ อบต.ปากพูน ทำให้คณะในที่ประชุมนั้นในมติที่ประชุมเห็นร่วมกันว่า อบต.ดงมูลเหล็กความมีธรรมนูญสุขภาพที่ประกอบไปด้วยด้านกาย จิตใจ สังคมสิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ทุกคนได้ปฏิบัติร่วมกันเป็นแนวทางเดียวกัน ถ้าหากมีการฝ่าฝืนจะมีบทลงโทษโดยชุมชนเอง

การประชุมประจำเดือนทำไม่ต้องประชุมประจำเดือนในวันประชุมกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เพราะว่าในช่วงเช้าก็ได้มีการประชุมกำหนด ผู้ใหญ่บ้านที่อำเภอเมืองกำหนด ผู้ใหญ่บ้านต้องเข้าไปรับนโยบายจากนายอำเภออยู่แล้วว่ามีข้อราชการจากส่วนกลางว่ามีอะไรบ้างที่ต้องนำมาปฏิบัติงานในพื้นที่ ต้องนำมาปฏิบัติได้รับนโยบายเสร็จ ก็นำมาเสนอต่อที่ประชุมบูรณาการที่องค์การบริหารส่วนตำบลลดลงมูลเหล็กนำมาเสนอแนะ และเปลี่ยนความคิดเห็น ขอความร่วมมือและเสนอแนวทางการปฏิบัติงานในที่ประชุม แล้วนำมาแก้ไข ปรับปรุง เพื่อนำไปปฏิบัติอย่างไร ประกอบไปด้วยตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ และตัวแทนภาคประชาชน เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลและสภาพปัจจุบันความต้องการของประชาชนนำไปบูรณาการการทำงานบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้ประชาชนในตำบลลดลงมูลเหล็ก โดยประชาชน ของประชาชน เพื่อประชาชน

๑. เส้นทางการพัฒนา

ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะตำบลลดงมูลเหล็กมีเหตุผลในการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะของประชาชนตำบลลดงมูลเหล็กพ.ศ.๒๕๕๔ นี้ คือ โดยที่สภาพปัจจุบันด้านสุขภาพโดยรวมของประชาชนตำบลลดงมูลเหล็กอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงและได้ส่งผลกระทบสุขภาวะของชุมชน ที่เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง และกระบวนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็ไม่อาจกระทำโดยวิธีหนึ่งหรือวิธีใดได้อย่างเดียว เพราะปัจจุบันมีปัจจัยที่คุกคามสุขภาพมีการเปลี่ยนแปลงและมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น จำเป็นต้องดำเนินการให้ประชาชนตำบลลดงมูลเหล็กได้มีความรู้เท่าทัน มีส่วนร่วม มีจิตสำนึก มีหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยชุมชนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมในชุมชนประกอบกับมีภาคีเครือข่ายที่ดำเนินงานในพื้นที่หลายหน่วยงานหลายองค์กร จึงสมควรจัดให้มีธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อมีเป้าหมายของการบริหารจัดการ โดยมีจุดหมายปลายทางเดียวกันคือ “เป็นตำบลสุขภาวะของประชาชนตำบลลดงมูลเหล็ก ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ”โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้ ปี ๒๕๓๙ เป็นต้นมาตำบลลดงมูลเหล็กถูกยกจากสภาพตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เกิดปัญหาการทำงานร่วมกันระหว่างห้องที่กับห้องถื่นมีการแก้ปัญหาโดยการนำทุกภาคส่วนมาประชุมร่วมกันโดยการใช้การประชาคมบูรณาการประจำเดือน ซึ่งทุกฝ่ายได้มีการประชุมร่วมกันหาข้อเสนอแนะแก้ไขและเกิดการทำงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้นคือทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจระหว่างกันและกัน หลังจากเปลี่ยนระบบการบริหารก็เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นโดยชาวบ้านส่งงานมากต้องการความสะดวกในการใช้ชีวิตคืออยากให้การคมนาคมมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยหลังจากปี ๒๕๕๔ ได้มีการประชุมกันของทุกภาคส่วนของตำบลลดงมูลเหล็กเข้าร่วมประชุมกันท่องค์การบริหารส่วนตำบลลดงมูลเหล็กร่วมกันหนาแน่นทางสรุปของ การจัดการเกี่ยวกับข้อเรียกร้องของประชาชน โดยหลังจากที่ได้มีการประชุมบูรณาการกันแล้วผลสรุปคือให้ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานของตำบลให้ครบถ้วน มีต่อไปนี้

๑. จัดทำ “ธรรมนูญสุขภาพ” โดยไปศึกษาดูงานที่ตำบลลดงมูลเหล็ก จังหวัดสงขลา (ธรรมนูญฉบับแรก) และไปศึกษาดูงานที่ตำบลปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วได้ร่วมลงนามข้อตกลง (MOU) กับอบต.ปากพูนในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๓ จึงเกิดแนวคิดที่อยากระบุให้ดำเนินการในปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ก็เกิดกระบวนการศึกษาดูงานเพื่อการทำ “ธรรมนูญสุขภาพ” โดยไปศึกษาดูงานที่ตำบลลดงมูลเหล็กเป็นตำบลสุขภาวะ ซึ่งหลังจากการไปดูงานก็กลับมาเริ่มทำการจัดทำธรรมนูญฯ ควบคู่ไปกับการทำตำบลสุขภาวะ โดยใช้กระบวนการประชุมบูรณาการเพื่อค้นหาต้นทุนในตำบลโดยทุกภาคส่วนในตำบลมีส่วนร่วมในการทำงานครั้งนี้ จึงเกิด “กองทุน (กองบุญ) สวัสดิการตำบลลดงมูลเหล็ก” และ “ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ” ขึ้น ประกาศใช้ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เส้นทางการพัฒนาฐานเรียนรู้ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลอสุขภาวะ

<p>ต่อมาการพัฒนาฯ ของ</p> <p>ตำบลลงมูลเหล็กจากสภาพตำบลเปลี่ยนเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เกิดปัญหาการทำงานร่วมกันระหว่างห้องถีนกับห้องที่</p> <p>การจัดการ 2539 - 2544</p> <p>นำทุกส่วนงานมาประชุมร่วมกันโดยการใช้การประชุมบูรณาการประจำเดือน</p> <p>ผู้คนในชุมชน ผู้คนในชุมชน</p> <p>ทุกฝ่ายได้มีการประชุมร่วมกัน หาข้อเสนอแนะแก้ไขและทำงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้นด้วยทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจระหว่างกันเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ไปในแนวทางที่ดี</p>	<p>หลังจากที่เปลี่ยนระบบการบริหารก็เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ตีซึ่น โดยชาวบ้านส่วนมากต้องการความสะดวกในการใช้ชีวิตคืออยากให้การคมนาคมมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น</p> <p>2545 - 2549</p> <p>ทุกภาคส่วนของ ต.ตงมูลเหล็กเข้าร่วมประชุมบูรณาการที่ อบต.ตงมูลเหล็กร่วมกันหาข้อสรุปของการจัดการเกี่ยวกับข้อเรียกร้องของประชาชน</p> <p>ระดับโครงสร้างพื้นฐานของตำบลดีขึ้นโดยเกิดแนวคิดที่มากกว่าข้อเรียกร้องโดยหลังจากประชุมก็ได้เกิดแนวคิดว่า ต้องยกระดับความสูงของตำบลให้ครบถ้วน มิติ- ร่างกาย - อิตใจ - สังคม, สิ่งแวดล้อม - ภูมิปัญญาห้องถีน</p>
---	--

เส้นทางการพัฒนาฐานเรียนรู้ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลอสุขภาวะ

<p>ต่อมาการพัฒนาฯ ของ</p> <p>ได้ไปปฎิบัติงานที่ ต.ชะแส จ.สงขลา (ธรรมนูญฯบันแรก)และไปปฎิบัติงานที่ ต.ปากพูน จ.นครฯ เกิดแนวคิดอยากรู้ทำให้ตำบลลงมูลเหล็ก เป็นตำบลแห่งสุขภาวะ</p> <p>การจัดการ 2550 - 2553</p> <p>มาทำตำบลสุขภาวะและธรรมนูญฯควบคู่กันไปใช้การประชุมแบบบูรณาการ เพื่อค้นหาทุนในตำบลโดยทุกภาคส่วนในตำบลมีส่วนร่วม</p> <p>ผู้คนในชุมชน ผู้คนในชุมชน</p> <p>จึงเกิด "กองทุนสวัสดิการชุมชน" และ "ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลอสุขภาวะ" ซึ่งใช้เป็นข้อกำหนด กติกาในตำบลลงมูลเหล็กที่ทุกคนต้องปฏิบัติ</p>	<p>อบต.ตงมูลเหล็กได้รับเชิญจากอบต.ปากพูนให้ไปปฎิบัติงานเกี่ยวกับโครงการตำบลสุขภาวะ</p> <p>2554</p> <p>ได้ร่วมลงนามข้อตกลง(M.O.U)กับอบต.ปากพูน จ.นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2553</p> <p>ได้เข้าร่วมเป็นตำบลเครือข่ายและแนวคิดหลักเพื่อการจัดการสุขภาวะโดยชุมชนกับกองทุนสร้างเสริมสุขภาวะกับอบต.ปากพูน จ.นครศรีธรรมราช</p>
--	---

๒. ศักยภาพชุมชน

ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะต่อยอดมาจากการพัฒนาอย่างสาธารณสุขที่เอื้อต่อสุขภาพอย่างมีส่วนร่วมและเป็นรูปธรรม มีการจัดการที่ดี โดยมีโครงสร้างที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานดังนี้ โครงสร้างทางกายภาพ ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะมีสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการตั้งเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ได้อย่างดีทั้งสถานที่ตั้งคือองค์กรบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็ก มีวิทยากรที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้ ความสามารถ คือห่านไนน์ ก้อนทอง นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็ก มีฐานการเก็บข้อมูลที่ดีและง่ายต่อการค้นหา มีการจัดรวมเป็นรูปเล่มอย่างสวยงามและชัดเจนเพื่อเอาไว้แจกจ่ายให้กับประชาชนและผู้ที่สนใจ

โครงสร้างทางสังคม

นอกจากหน่วยงานที่เกี่ยวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอาทิเช่น สมัชชาสุขภาพจังหวัดเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ แล้วแต่สิ่งที่ขาดไม่ได้เลยคือประชาชนทุกคนในตำบลลงมูลเหล็กที่เล็งเห็นประโยชน์ในการ ทำร่างธรรมนูญฯ เพื่อใช้ในชุมชนเอง มีการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งในเรื่องของการทำประชาคม เพื่อ รวบรวมปัญหา ความต้องการของประชาชนที่มาจากประชาชนโดยแท้จริง ตามวิสัยทัศน์ของนายกองค์กร บริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็กที่จัดทำธรรมนูญฯ ด้วยสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะของประชาชนลงมูลเหล็กต้องมา จาก “ประชาชน โดยประชาชน ของประชาชน เพื่อประชาชน” รูปธรรมการจัดการ

ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะเป็นกลุ่มที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญของตำบล เพราะเป็นธรรมนูญที่ เกิดขึ้นจากการร่วมมือกันขององค์กรบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็กกับประชาชนในตำบลลงมูลเหล็กที่อยากจะ มีธรรมนูญใช้เพื่อความเป็นอยู่ที่มีระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อสังคมที่ดีขึ้นซึ่งมีรูปธรรมการจัดการ อย่างดังนี้

๓. รูปธรรมการจัดการเพื่อการพัฒนา การจัดการคน

ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะได้กำหนดกรอบการสร้างและพัฒนาบุคลากรเพื่อสังคมที่เป็นสุขและ มีประสิทธิภาพ อาทิเช่น

- ต้องมีการพัฒนาศักยภาพตามบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณะประจำหมู่บ้าน (อสม.) และควร ตรวจสอบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง
- ให้มีบุคลากรด้านสาธารณสุข รวมทั้งกำลังคนด้านสุขภาพอื่นๆ ที่มีบทบาทในระบบสุขภาพ เช่น กำลังคนที่สำคัญในการขับเคลื่อนสังคมให้เกิดระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ต่อประชาชน
- ส่งเสริมการใช้การแพทย์ทางเลือกที่เหมาะสมในการดูแลสุขภาพคนในชุมชน เช่น การปลูก การผลิต และการใช้สมุนไพร การนวดแผนไทย การแพทย์ทางเลือกอื่นๆ จากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะใน ชุมชน ให้มีการยอมรับและใช้อย่างทั่วถึง เป็นต้น

การจัดการทุน

องค์กรบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็กจัดทำบัญชีศาสตร์และจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเพื่อ เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามข้อกำหนดไว้ในธรรมนูญสุขภาพตำบลลงมูลเหล็กไม่น้อยกว่าร้อย ละ ๒๐ ของรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนของบประมาณในแต่ละปี ให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาค ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อดำเนินการสร้างเสริมสุขภาวะตามธรรมนูญสุขภาพตาม สมควร โดยจัดสวัสดิการเพื่อการดูแลสุขภาพคนในชุมชน เช่น กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนสุขภาพ อย่าง ต่อเนื่องและมั่นคง

การจัดการงาน

ธรรมนูญว่าด้วยสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะได้มาอย่างไร ธรรมนูญว่าด้วยสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ (ฉบับที่๑) พ.ศ. ๒๕๕๒ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็ก มีกระบวนการได้มามา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑. ประชุมกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยประชุมทุกสปดาห์แรกของเดือน ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านข้าราชการ จากราชการส่วนภูมิภาคที่รับผิดชอบงานในพื้นที่ตำบลลงมูลเหล็กและภาคประชาชน

๒. วิธีการจัดเวทีประชาคมตำบล เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดประเด็นปัญหา ต่างๆ และนำเสนอข้อบังคับที่กำหนดโดยชุมชน อันเป็นบทสรุปของประเด็นปัญหาของชุมชนที่จะนำมา กำหนดยุทธศาสตร์ของการบริหารการพัฒนาได้เป็นอย่างดี มีเป้าหมายและกำหนดเวลาแล้วเสร็จ จากนั้นได้ ขอความร่วมมือจากนักวิชาการของสถาบันการเรียนรู้ภาคประชาชนจังหวัดเพชรบูรณ์ และสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในการออกแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำ ร่าง ธรรมนูญสุขภาพฯ เมื่อได้ แบบสอบถามแล้ว ใช้วิธีการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถามจำนวน ๔๐๐ ชุด โดยจะ ประเด็นและกลุ่มประชากรตัวอย่าง ให้ครอบคลุมทั่วทั้งทุกพื้นที่ตำบลลงมูลเหล็ก ดำเนินการโดยอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

๓. เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถาม จึงนำสู่กระบวนการภาระที่ข้อมูล และแต่ละประเด็นปัญหา โดย ประสานขอความร่วมมือจาก สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้บทสรุปข้อมูล จึงนำไปจัดทำเป็น “ร่าง ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ”

๔. จากการบูรณาการภาระที่ข้อมูลข้างต้น จึงได้เป็น “ร่าง ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ” จึงนำ “ร่าง ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ” จากประชาชนที่มีส่วนร่วมเสนอค่า เมคิดประเด็นปัญหาต่างๆ และนำเสนอข้อบังคับที่กำหนดโดยชุมชน อันเป็นบทสรุปของประเด็นปัญหาของชุมชนที่จะนำมา กำหนด ยุทธศาสตร์ของการบริหารการพัฒนาได้เป็นอย่างดี จึงได้นำสู่การพิจารณาของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ลงมูลเหล็ก เพื่อให้ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ เป็นนโยบายสาธารณะสถานภาพทางกฎหมายเพื่อมี ข้อบังคับให้ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารพัฒนาและการพัฒนาการบริหารให้ต้องถือ ปฏิบัติ จากนั้นก็นำเข้าสู่กระบวนการประชาคมตำบลเพื่อขอความเห็นชอบ และความพึงพอใจของประชาชน ตำบลลงมูลเหล็ก ที่มีต่อ “ร่าง ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ” ที่ได้จัดทำครบถ้วนด้านตามเจตนาภณฑ์ของ ชุมชนแล้ว เพื่อให้ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ เป็นธรรมนูญของประชาชนโดยแท้จริง

๕. เมื่อจบกระบวนการประชาคมตำบล เพื่อขอความเห็นชอบ และความพึงพอใจของประชาชน และ เผยแพร่ให้ประชาชนในตำบลลงมูลเหล็กรับรู้ รับทราบ เกี่ยวกับรายละเอียดใน “ร่าง ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบล สุขภาวะ” แล้ว และได้บทสรุปจากประชาชน ด้วยความเห็นพร้อมต้องกันใน “ร่าง ธรรมนูญสุขภาพฯ จึงประกาศบังคับใช้ “ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ ตำบลลงมูลเหล็ก” ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓

การจัดการข้อมูล

องค์การบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็กได้ลงนาม M.O.U. กับกองทุนสร้างเสริมสุขภาวะองค์การบริหาร ส่วนตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จุดแข็งในการเข้าเป็นเครือข่ายและภาคีดังกล่าวเป็น กำหนดเป้าหมาย “เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน” โครงการบริหารจัดการสุขภาวะชุมชน ภายใต้ระบบการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ ที่ประชาชนมีเกียรติมีศักดิ์ศรีและกำหนดการพัฒนาโดยพลังชุมชนมี องค์การบริหารส่วนตำบลอำนวยการและหนุนเสริมพร้อมทั้งผลักดัน ทั้งนี้การบริหารโดยนำภูมิปัญญารวม เรียนรู้และพัฒนา ให้เป็นชุดความรู้เป็นการดำเนินชีวิตมีคุณในพื้นที่ได้นำองค์ความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตได้

กล่าวโดยสรุป การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยเริ่มตั้งแต่ การรับรู้ถึงสภาพปัญหา การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งลักษณะของการมีส่วนร่วม ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจและองค์ประกอบทางสังคมอื่นๆ ส่วนประโยชน์ของการมีส่วนร่วมเป็นการเสริมสร้าง ความผูกพัน ความสามัคคี ทำให้ประชาชนรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของตำบล

๔. บทบาทและหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

ผู้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

๑. ผู้นำท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีบทบาทในการเป็นผู้นำประชาชนในการดำเนินการต่างๆ รวมถึงทำหน้าที่ เป็นตัวแทนของประชาชนในการติดต่อกับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานประสบ ความสำเร็จ

๒. ประชาชนในชุมชน เป็นผู้ที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาโดยผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ที่ตระหนัก ถึงปัญหาและมีความต้องการร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

๓. องค์กรบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็ก ได้ประสานความร่วมมือด้านวิชาการจากสมัชชาสุขภาพ จังหวัดเพชรบูรณ์และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เพื่อดำเนินกระบวนการสมัชชาสุขภาพภาคประชาชน ของประชาชนและเพื่อประชาชน

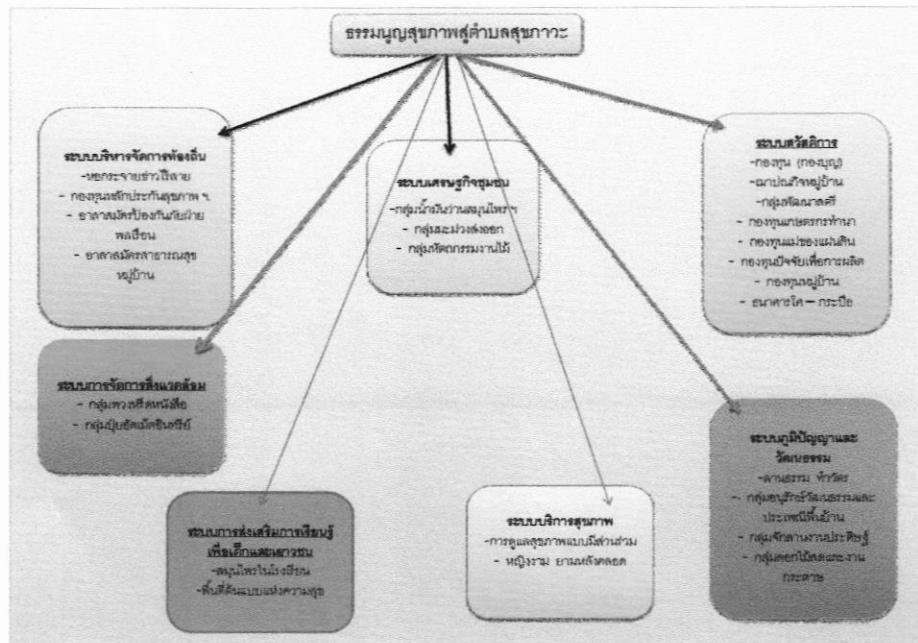
๕. ความเชื่อมโยง

ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะตำบลลงมูลเหล็กจัดทำขึ้นมาเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการ ของประชาชนในตำบลลงมูลเหล็กครอบคลุมทุกมิติเพื่อชีวิตการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สังคมมีภูมิคุ้มกัน ได้มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมที่ยอมรับของประชาชนทุกคน เพราะฉะนั้นธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ จึงมีความเชื่อมโยงกับทุกระบบ ทุกกลุ่ม อย่างลึกเลี้ยงไม่ได้ ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะจึงครอบคลุมทั้ง ๗ ระบบคือ ๑.ระบบการบริหารจัดการ ๒.ระบบสวัสดิการ ๓.ระบบเศรษฐกิจชุมชน ๔.ระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม ๕.ระบบส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเด็กและเยาวชน ๖.ระบบการดูแลสุขภาพ ๗.ระบบภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม ซึ่งในตัวธรรมนูญระบุไว้อย่างชัดเจนตัวอย่างเช่น

- หน้าที่ ๖ หมวดที่ ๑ ข้อที่ ๕ ปรัชญาแนวคิดเรื่องระบบสุขภาพระบุไว้ว่าร่วมสร้างสุขภาพตนเอง สุขภาพครอบครัว สุขภาพชุมชน จากความรัก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร ความสามัคคี เพื่อการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสู่นิสัยสุขภาพ ร่วมกันพัฒนามรดกทางธรรมชาติและมรดกวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยอาศัยพื้นฐาน ทางจริยธรรม คุณธรรม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ประชาชนตำบลลงมูลเหล็กเป็นตำบลแห่ง ความสุข ประชาชนตำบลลงมูลเหล็กมีสุขภาพดีและเป็นตำบลสุขภาวะ ภายใต้ พ.ศ. ๒๕๕๙

- หน้าที่ ๑๐ หมวดที่ ๖ ข้อที่ ๓๐ ระบุไว้ว่าสนับสนุนและส่งเสริมเยาวชนได้จัดทำกิจกรรม หรือร่วม กิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสุขภาพ และการสร้างสุขภาวะในทุกมิติของการสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อมีคุณภาพชีวิตที่ดี

- หน้าที่ ๑๑ หมวดที่ ๗ ข้อที่ ๓๖ ระบุไว้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็ก ต้องจัดสวัสดิการ ช่วยเหลือผู้มีสิทธิได้รับตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามความเหมาะสมตามคำแนะนำขององค์กรที่เกี่ยวข้อง เป็น

๖. ผลผลิตและผลลัพธ์

“ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ” จัดทำขึ้นมาเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาด้านสุขภาพโดยรวมของประชาชนตำบลลงมูลเหล็ก ที่ต้องมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญาและทางสังคม ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้นทุกด้าน ทุกความต้องการ ตามที่ธรรมนูญระบุไว้อย่างชัดเจนในนิยามศัพท์หน้าที่ ๒ ข้อที่ ๒

“สุขภาพ” หมายความว่า ภาวะของประชาชนชาวตำบลลงมูลเหล็กที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญาและทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล

“สถานบริการของรัฐ” หมายความถึง ศูนย์สุขภาพชุมชนลงมูลเหล็ก

“หน่วยงานนอกพื้นที่” หมายถึง หน่วยงานราชการอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ภายนอกพื้นที่ตำบลลงมูลเหล็ก และเข้าร่วมหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในตำบลลงมูลเหล็ก

“องค์กร กลุ่มชุมชน” หมายถึง องค์กร หรือกลุ่มของประชาชนที่รวมตัวกันโดยมีการจัดตั้งจากหน่วยงานของรัฐ หรือ ตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือก่อตั้งเองภายใต้พื้นที่และเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป โดยมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสาธารณะ

“คุณธรรม” หมายความว่า การกระทำที่วิญญาณพึงมีสำนึกระบุในจิตใจตนในเรื่องความจริง ความดี ความงาม และใช้เป็นหลักดำเนินชีวิต

“จริยธรรม” หมายความว่า แนวทางแห่งความประพฤติที่ยึดหลักคุณธรรม

“เศรษฐกิจพอเพียง” หมายความว่า แนวทางปฏิบัติที่ยึดความพอเพียง มีเหตุผล มีระบบภูมิคุ้มกันตามสมควรตามวัฒนธรรมและภูมิปัญญาประกอบด้วยความซื่อสัตย์ มีสติ และปัญญา ตั้งแต่ระดับประชาชน ครอบครัว ระดับชุมชน องค์กรภาคประชาชน จนถึงระดับหน่วยงานภาครัฐประกอบอย่างสมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากโลกภายนอก

“การมีส่วนร่วม” หมายความว่า ทุกคนมีการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการในชุมชน

“วัฒนธรรม” หมายถึง วิถีชีวิตของประชาชนตำบลลงมูลเหล็กที่ดำเนินร่วมกันทั้งความรู้สึกนึกคิด ความเป็นอยู่ การทำมาหากิน โดยสอดคล้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และบริบทของชุมชนในตำบล

“ประเพณี” หมายถึง กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ดำเนินและปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

“การสร้างเสริมสุขภาพ” หมายความว่า การกระทำที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลมีสุขภาวะทางกาย จิต ปัญญาและสังคม โดยสนับสนุนยุทธศาสตร์ แผนงานการส่งเสริมคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปสู่ ตำบลสุขภาวะ

“การป้องกันโรค” หมายความว่า การกระทำหรือด้วยการกระทำการสิ่งบางอย่างเพื่อไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยหรือเป็นโรค และการป้องกันไม่ให้เกิดกลับเป็นซ้ำในกรณีที่หายจากการเจ็บป่วย หรือเป็นโรคแล้ว สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ระดับ คือ การป้องกันก่อนเกิดโรคหรือก่อนการเจ็บป่วย การป้องกันโรคในระยะที่ เกิดโรคหรือเจ็บป่วยขึ้นแล้ว และ การป้องกันโรคและฟื้นฟูสภาพเมื่อยาวยาจากการเจ็บป่วยด้วยโรคแล้ว

“การควบคุมโรค” หมายความว่า การควบคุมโรคระบาด โรคไม่ติดต่อ โรคติดต่อ โรคติดต่ออันตราย ต่าง ๆ รวมทั้งโรคที่เกิดจากการปนเปื้อนของสารต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมอาหาร และโรคอื่นๆ ที่สามารถลดความ สูญเสียสุขภาพ ชีวิตและทรัพยากรได้หากมีการตรวจพบแต่เนิ่นๆ

“การควบคุมและป้องกันปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ” หมายความว่า การจัดการกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลเสีย ต่อสุขภาพไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ชีวภาพ เชื้อโรค สารเคมี ภัยธรรมชาติ รวมทั้งระบบต่างๆ ใน สังคมเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพ รวมทั้งสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีด้วย

“พำนั่นโรค” หมายถึง ตัวการที่นำโรคมาติดต่อผู้อื่น

“การบริการสาธารณสุข” หมายความว่า การบริการต่างๆ อันเกี่ยวกับการสร้างสุขภาพ การป้องกัน และควบคุมโรค และปัจจัยที่คุกคามสุขภาพการตรวจวินิจฉัยและบำบัดสภาวะการเจ็บป่วย และการฟื้นฟู สมรรถภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชน

“ตัวชี้วัดสุขภาพ” หมายถึง สิ่งที่แสดงให้สามารถเห็นผลที่เกิดจากการกระทำได้ฯ ต่อการดำเนินการ ด้านสุขภาพ

“เกณฑ์การประเมิน” หมายถึง ตัวกำหนดที่ถูกตั้งขึ้นมาเพื่อใช้สำหรับประเมินผลการดำเนินการอย่าง ได้อย่างหนึ่ง

“ผู้ด้อยโอกาส” หมายความถึง ประชาชนที่เป็นพื้นดองของพวกราเต้อญี่ในสถานะยากลำบากในการ ดำรงชีวิต ทั้งฐานะ ที่อยู่อาศัย ความรู้และสุขภาพ

“ภาคีเครือข่าย” หมายถึง หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรกลุ่มชุมชน ที่ร่วมกันดำเนิน กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ สุขภาวะชุมชนในพื้นที่ตำบลลงมูลเหล็ก

“บุคลากรด้านสาธารณสุข” หมายถึง ผู้ให้บริการสาธารณสุขที่มีกฎหมาย ระเบียบหรือข้อกำหนด รองรับ

“กำลังคนด้านสุขภาพ” หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่มีบทบาทในด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การ รักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งรวมถึงบุคลากรด้านสาธารณสุข ผู้ประกอบวิชาชีพ ด้านสาธารณสุข บุคลากรสายสนับสนุน บุคลากรทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ ทางเลือก อาสาสมัครด้านสุขภาพต่างๆ แกนนำและเครือข่ายสุขภาพ ตลอดจนบุคคลต่างๆ ที่ทำหน้าที่ เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

“จิตอาสา” หมายถึง ผู้ที่มีจิตใจนิยมช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คิดหวังสิ่งตอบแทน

“ภูมิปัญญาท้องถิ่น” หมายถึง ความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ที่สร้างสม และถ่ายทอดกันมาในแต่ ละรุ่นของชุมชนในท้องถิ่น

“การจัดการองค์ความรู้” หมายถึง การดำเนินการให้ความรู้เหล่านั้นสามารถอยู่ และสืบทอดให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นที่ต้องการ

“การเข้าถึงข้อมูล” หมายความว่า ประชาชนทุกคนสามารถที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น หรือต้องการอันเป็นประโยชน์เพื่อตนเองได้ตามที่ต้องการ ภายใต้หลักการรู้เท่าทันและรู้เท่ากัน

“นำเข้าข้อมูล” หมายถึง การดำเนินการให้ข้อมูลที่ต้องการไปบันทึกไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจต่อไป

“สมัชชาสุขภาพ” หมายถึง การจัดให้มีเวทีพูดคุย ปรึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการแก้ไขประเด็นปัญหาสุขภาพ

“เกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ” หมายถึง การทำการเกษตรที่มีความเข้าใจในระบบการใช้สารเคมีต่างๆ ทางการเกษตร และมีจิตสำนึกรักการปลูกภัยในการบริโภค

“สัมมาอาชีพ” หมายถึง อาชีพที่ดีและสุจริต

“การละเมิด” หมายถึง การกระทำที่ขัดกับข้อบังคับ ข้อตกลงที่กำหนด และทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น หรือต่อสังคมส่วนรวม

“มาตรการทางสังคม” หมายถึง ข้อตกลงใดๆ ที่เกิดขึ้นจากชุมชนส่วนรวม เพื่อให้เป็นผลบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลงนั้น

นี้คือผลที่ประชาชนจะได้รับจากการประกาศใช้ธรรมนูญที่เกิดมาจากการปัญหา ความต้องการของประชาชนในตำบลลงมูลเหล็กเอง

๗. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ

การจัดทำธรรมนูญว่าด้วยสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ(ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๓ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็กได้นำเรียนอธิบายมาทั้งหมดคงได้คำตอบจากคำถามที่อธิบายธรรมนูญฯ ดังกล่าวถือเป็นนโยบายสาธารณะที่ประชาชนตำบลลงมูลเหล็กร่วมกำหนดตามที่ได้กล่าวมา โดยนโยบายสาธารณะคือข้อกำหนดที่กำหนดไว้ให้ต้องถือปฏิบัติต้องทำไม่ใช่การเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้นในส่วนนี้จะไม่อธิบายอะไรเพียงแต่จะชี้ให้เห็นว่ามีปัจจัยอะไรที่จะนำข้อกำหนดในธรรมนูญฯ ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดจึงขอนำเสนอปัจจัยสู่ความสำเร็จมีดังต่อไปนี้

๑. ปัจจัยทางด้านการบริหารการพัฒนาและการพัฒนาการบริหารในข้อนี้ กล่าวสรุปได้ว่าแนวทางการบริหารนโยบายของนายไนน์ ก้อนทอง ในฐานะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดครอบคลุมบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวในการบริหาร

๒. ปัจจัยทางด้านภาคประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็กจะนำความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์และผลักดันพร้อมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้บรรลุความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์ กล่าวโดยสรุปคือการบริหารการพัฒนาภายใต้กระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วม มีประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

๓. ปัจจัยทางด้านวิชาการ ดังได้กล่าวมาขององค์การบริหารส่วนตำบลลงมูลเหล็กได้ลงนาม M.O.U. กับกองทุนสร้างเสริมสุขภาวะองค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จุดแข็งในการเข้าเป็นเครือข่ายและภาคีดังกล่าวเป็นกำหนดเป้าหมาย “เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน” โครงการบริหารจัดการสุขภาวะชุมชนภายใต้ระบบการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบที่ประชาชนมีเกียรติมีศักดิ์ศรีและการพัฒนาโดยพลังชุมชนมีองค์การบริหารส่วนตำบล

อำนวยการและหนุนเสริมพร้อมทั้งผลักดันทั้งนี้การบริหารโดยนำภูมิปัญญารวมเรียนรู้เรียนออกดูให้เป็นชุดความรู้เป็นการดำเนินการชีวิตมีคุณในพื้นที่ได้นำองค์ความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตได้

๘. การสร้างความเป็นพลเมือง

สร้างการมีส่วนร่วม ประชาชนได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ ร่วมรับรู้ถึงกระบวนการ การดำเนินงานของการร่างธรรมนูญฯ อีกทั้งธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ ยังเป็นกฎหมาย เป็นระเบียบข้อบังคับ ข้อตกลงของคนในตำบล ในเรื่องการจัดสวัสดิการเกิด แก่ เจ็บตาย การจัดการสุขภาวะตำบล เป็นต้น โดยจะมีการประชาคม ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับรู้ปัญหา กระบวนการจัดตั้ง เป็นการพัฒนาความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้าร่วมเป็นเจ้าของ ร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ในเรื่องของระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ในเวทีประชุมประชาคมระดับตำบล และเมื่อประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะแล้ว และมีการตีพิมพ์ ก็แจกให้กับประชาชนทุกหลังคาเรือน เพื่อให้ประชาชนได้เป็นเจ้าของธรรมนูญฯ กันทุกคน

สร้างการพัฒนาศักยภาพ วิทยากรและคณะกรรมการแหล่งเรียนรู้ ได้ไปศึกษาดูงานจากตำบลต่างๆ ที่ทำการธรรมนูญสุขภาวะได้สำเร็จ และมีการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องของการจัดทำเอกสาร ส่วนของกฎหมายที่ถูกต้อง มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อแลกเปลี่ยนการทำางาน ทำให้ได้รับความเชื่อถือจากประชาชนในชุมชน

๙. ผลกระทบ ๘ มิติ

- การดูแลสุขภาพ เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลต้องการให้ประชาชนมีการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลสุขภาพของคนในชุมชนให้ครอบคลุมทุกด้าน ชุมชนเริ่มนิ่มความสนใจเห็นประโยชน์ มีการส่งเสริมให้ชุมชนรักการดูแลสุขภาพนั้นก็เชื่อมโยงมาจากธรรมนูญสุขภาพฯ ของสวัสดิการสวัสดิภาพชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะทางด้านร่างกายและจิตใจ และอารมณ์

- การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากข้อตกลงที่มีความเห็นชอบร่วมกันกับประชาชน ทั้งตำบล เห็นว่าความมีข้อห้าม ว่าด้วยเรื่องการดื่มสุราในงานศพ โดยเจ้าภาพไม่ต้องเลี้ยงสุราแรกที่มาร่วมงาน เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดงานสวดพระอภิธรรม และห้ามเล่นการพนันต่างๆด้วย

- การออกกำลังกาย ในธรรมนูญสุขภาพสู่ตำบลสุขภาวะ มีข้อตกลงที่ว่าให้ส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายกันทุกคนเพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชนอย่างทั่วถึง ให้สอดคล้องกับการเป็นตำบลสุขภาวะต่อไป

๑๐.นโยบายสาธารณะ

จากการดำเนินกิจกรรมของธรรมนูญสุขภาพ สู่ตำบลสุขภาวะตำบลลงมูลเหล็ก จะส่งผลกระทบกับนโยบายสาธารณะในแบบทุกด้านเนื่องจาก การร่างธรรมนูญฯ มีการศึกษา ทำวิจัยชุมชน และการประชาคม ระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและภูมิศาสตร์ของพื้นที่ตำบลลงมูลเหล็กเป็นอย่างดี ยกตัวอย่างเช่น

๑๐.๑) ข้อเสนอที่ ๒.๑ จัดตั้ง “กองทุนกลางเพื่อจัดสวัสดิการให้กับกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสในตำบล” การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในตำบล โดยการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เช่น ผู้ยากไร้ ผู้พิการ เด็กเรียนดีแต่ยากไร้